De winterkamer

Matthijs Harkema

Misschien is het prettig om je voor te stellen dat er ergens een huis staat waar de winter al is aangekomen.

Het ligt een beetje buiten het dorp, aan een weg die langzaam omhoogloopt tussen de bomen.

Op het dak ligt sneeuw. Langs de rand hangen een paar kleine ijspegels, doorschijnend in het laatste licht. Achter een breed raam brandt een lamp.

Je kunt je voorstellen dat je daar bent.

De dag wordt donkerder. In de verte liggen heuvels onder een zachte, witte laag. Tussen de bomen zijn nog enkele daken zichtbaar, met hier en daar een dunne strook rook erboven.

Bij het huis loopt een kort pad naar de deur.

Iemand heeft de sneeuw opzijgeveegd. Aan weerszijden ligt ze wat hoger, met ronde randen waarin het avondlicht blauw lijkt.

Onder het afdak staat een lantaarn.

Het licht valt op de deurklink en op een stukje van de stenen drempel.

Je hoeft de kou niet werkelijk te voelen om bij dit huis aan te komen. Misschien zijn er beelden. Misschien hoor je vooral een stem die vertelt over een winteravond, terwijl jij gewoon blijft waar je nu bent.

Binnen is een kleine hal.

Aan de muur hangen een paar jassen. Op de vloer ligt een dikke mat. Er staat een houten bankje waar iemand zijn schoenen heeft uitgetrokken.

Verderop staat een deur open.

Daarachter ligt de winterkamer.

Ze wordt zo genoemd omdat het in deze kamer altijd het eerst warm wordt. Aan de ene kant staat een oude kachel. Aan de andere kant kijkt een breed raam uit over de besneeuwde tuin.

Er is een ruime stoel, met een kussen dat een beetje is ingezakt. Over de leuning ligt een wollen deken.

De lamp staat op een lage tafel.

Haar licht valt naar beneden, zodat je vanuit de stoel goed naar buiten kunt kijken.

Je kunt hier plaatsnemen.

Misschien heeft vandaag veel van je gevraagd. Misschien heb je vooral gewacht, of dingen gedaan die van buitenaf heel gewoon leken.

In deze kamer hoeft je dag geen ander einde te krijgen dan hij heeft.

Er staat een stoel. De kachel geeft warmte. Buiten begint het opnieuw te sneeuwen.

Eerst zijn het maar enkele vlokken.

Ze worden zichtbaar wanneer ze langs het raam vallen. Een stukje verder verdwijnen ze tegen de donkere bomen.

Dan komen er meer.

Grote, langzame vlokken die door de lucht draaien. Sommige bewegen bijna recht naar beneden. Andere worden door een kleine wind meegenomen tot onder de takken.

De tuin ligt dicht bij het huis.

Middenin staat een appelboom. Zijn kale takken dragen smalle randen sneeuw. Onder de boom is een rond stukje grond waar in de zomer bloemen groeien.

Nu zie je alleen een lage, witte welving.

Langs de schutting staat een bank.

De zitting is bedekt. Aan één kant steekt de houten armleuning nog boven de sneeuw uit.

Je kunt de tuin bekijken zonder te bedenken hoe hij er in de zomer uitziet.

Vanavond is dit zijn vorm.

Het raam heeft diepe vensterbanken. In de onderste hoeken is het glas een beetje beslagen. Hogerop zijn fijne lijnen van rijp ontstaan, zo dun dat ze op kleine takjes lijken.

Vanuit de stoel kun je er een paar volgen.

Een lijn buigt naar links. Een andere splitst zich in steeds kleinere vertakkingen.

Daarachter vallen de vlokken.

In de kachel zakt het hout een klein stukje.

Er klinkt een dof tikje, gevolgd door het zachte geruis van vuur.

Door het glas in het kacheldeurtje zie je een smalle vlam langs een houtblok lopen.

Ze blijft even bovenaan hangen en wordt dan lager.

De warmte komt langzaam de kamer in.

Misschien ligt de deken prettig over je heen, in gedachten. Misschien vind je het genoeg om haar op de leuning te zien liggen.

Je kunt de kamer op jouw manier bewonen.

Soms gaan gedachten nog door wanneer de bezigheden van de dag zijn afgelopen. Ze komen met iets wat je vergeten bent, of met woorden die je later had willen zeggen.

Ook dat kan hier zijn.

De sneeuw heeft er niets op tegen.

Ze blijft voorbij het raam vallen, terwijl de kachel zacht klinkt.

Buiten staat een kleine stenen schaal op een paaltje. Er ligt vogelvoer in, onder een houten dakje dat de sneeuw tegenhoudt.

Een vogel komt aanvliegen.

Hij landt op de rand, schudt zijn veren en kijkt even om zich heen.

Dan pakt hij iets uit de schaal.

Een kort bewegen van zijn kop. Een sprongetje naar de andere kant.

Daarna vliegt hij naar de appelboom.

Vanuit de stoel is hij nog even te zien, een klein donker bolletje tussen de witte takken.

Dan verdwijnt hij verder de tuin in.

Het licht boven de heuvels wordt zachter.

Er blijft een smalle, bleke strook langs de horizon. Daarboven krijgt de hemel een diepere kleur, blauw met iets van grijs erin.

De sneeuw lijkt nu wat langzamer te vallen.

Of misschien valt het je pas op hoe rustig ze al die tijd bewoog.

Op de tafel staat een beker.

Hij is van dik aardewerk, met een oor dat gemakkelijk in een hand past. Er zit iets warms in. Een dun sliertje damp wordt zichtbaar in het licht van de lamp.

In gedachten kun je hem even vasthouden.

De beker heeft een kleine onregelmatigheid langs de rand, ontstaan toen hij werd gemaakt. Iemand heeft hem toch gebakken, geglazuurd en jarenlang gebruikt.

Hij staat hier gewoon tussen de andere dingen.

Naast de tafel ligt een kleed. Het patroon is op sommige plekken vervaagd. Dichter bij de kachel zijn de kleuren warmer dan bij het raam.

Vanuit je stoel kun je zowel het vuur als de tuin zien.

Je blik kan ergens blijven hangen.

Bij een vlam. Een tak. Een vlok die heel even aan het glas blijft kleven.

Misschien ben je gewend om te merken wat er nog ontbreekt. Wat aandacht vraagt, wat morgen moet gebeuren, wat je nog zou willen veranderen.

Dat vermogen mag vanavond even zonder werk zitten.

De kamer blijft er ook wanneer je weinig opmerkt.

Een windvlaag strijkt langs het huis.

Je hoort haar eerst bij de hoek van het dak. Daarna beweegt de sneeuw buiten een beetje schuin langs het raam.

Op de vensterbank valt een zachte schaduw.

Dan wordt het weer stiller.

Het is een oud huis. Het heeft vaker winteravonden meegemaakt. Er zit een kleine kier in de vloer, er is een plank

die soms kraakt, en in de muur loopt een smalle scheur die al jaren even lang is.

In de winterkamer zijn die dingen vertrouwd geworden.

Ergens achter de deur klinkt een rustige voetstap.

Daarna wordt verderop in huis een kast gesloten.

Iemand is nog bezig met het gewone einde van de dag. Een kopje wegzetten. Een lamp uitdoen. Even kijken of de deur goed dicht is.

De geluiden verdwijnen weer.

Je hoeft er niet achteraan.

Hier brandt de kleine lamp nog.

Buiten zijn de heuvels bijna helemaal in de avond opgenomen. De tuin blijft zichtbaar door het licht dat uit het raam valt.

Op het pad liggen voetafdrukken.

De sneeuw verzamelt zich langzaam langs de randen ervan. Een diepe afdruk blijft nog lang te zien. Een ondiepe wordt wat zachter van vorm.

Er hoeft niets in dat beeld te worden gelezen.

Het heeft gesneeuwd.

Er is iemand naar dit huis gelopen.

En nu is het avond.

Misschien is het prettig om voor een tijdje geen betekenis te hoeven geven aan wat je ziet.

Je kunt gewoon naar de tuin kijken.

De appelboom draagt zijn kleine witte randen. De bank staat langs de schutting. Onder het dakje van de voederschaal is het donker geworden.

In de kachel is een nieuwe vlam zichtbaar.

Ze verschijnt tussen twee houtblokken en verlicht een stukje van de achterwand. Dan buigt ze verder omhoog.

Het vuur verandert, terwijl de kamer haar warmte bewaart.

Misschien voelt deze avond nog steeds zoals jouw avond voelde voordat je begon te luisteren.

Dat mag.

Je kunt vermoeid zijn en het licht op de vloer zien. Je kunt iets missen en ondertussen de sneeuw voorbij het raam laten vallen.

Er hoeft geen keuze gemaakt te worden tussen wat er vanbinnen is en wat de kamer in gedachten biedt.

Ze kunnen een tijdje samen bestaan.

Buiten houdt het sneeuwen geleidelijk op.

Er vallen nog een paar vlokken, ver van elkaar. De laatste die je opmerkt, blijft even boven de schutting zweven en zakt dan uit het zicht.

Tussen de wolken verschijnt een opening.

De hemel daarachter is helder.

Een ster wordt zichtbaar boven de appelboom.

Verderop nog één.

Vanuit het dorp komt het geluid van een klok. De klank is zacht geworden door de afstand.

Je hoort hem terwijl je naar het raam kijkt.

Daarna keert het gewone geluid van de kamer terug. Het vuur. Een plank die even werkt. Het lichte geruis dat soms uit de kachel komt.

Op het glas weerspiegelt de lamp.

Haar warme gloed lijkt een klein stukje buiten het huis te hangen, vlak voor de besneeuwde tuin.

De ster staat daarachter.

Dichtbij licht en ver licht, samen in hetzelfde raam.

Je hoeft je blik nergens op vast te houden.

De deken ligt over de stoel. De beker staat op tafel. Het huis is langzaam stiller geworden.

Misschien worden ook de woorden wat minder scherp. Misschien hoor je ze nog duidelijk, of ben je ondertussen met je gedachten ergens anders.

Je kunt blijven luisteren zoals het gaat.

In de winterkamer wordt niets afgeteld.

Het vuur heeft nog hout.

De lamp heeft nog licht.

En de nacht heeft alle tijd om over de tuin te komen liggen.

De wolken schuiven verder uiteen. Boven de heuvels is nu een groter stuk sterrenhemel zichtbaar.

Het maanlicht bereikt de rand van de schutting.

Het maakt de sneeuw daar heel licht, bijna zilver. Onder de boom blijven de schaduwen blauw.

Vanuit de stoel is het een klein landschap.

Een tuin, een boom, een bank.

Verder weg de heuvels.

En daarboven de sterren die zichtbaar worden wanneer de wolken verderdrijven.

Misschien zijn er straks weer dingen die aandacht vragen.

Dat hoeft deze kamer vanavond niet op te lossen.

Ze kan gewoon een plek zijn waar je een tijdje zat. Met wat je meebracht, en met wat er ondertussen nog meer te zien en te horen was.

Een vlok tegen het raam.

Een vogel op de schaal.

Het licht dat langzaam veranderde.

In de kachel gloeit het hout dieprood.

Af en toe verschijnt er nog een kleine vlam, die even blijft en weer lager wordt.

De tuin is stil geworden.

Onder het afdak bij de voordeur brandt de lantaarn. Haar licht valt nog steeds op de stenen drempel.

Binnen ligt de mat.

De jassen hangen aan hun haken.

En verderop is de winterkamer, met de stoel bij het raam.

Je kunt er in gedachten nog blijven.

De nacht beweegt rustig langs het huis.

Buiten ligt de sneeuw.

Binnen blijft het warm.

De Vrede van Overgave

Deze teksten en luisterverhalen kunnen steun of herkenning bieden, maar vervangen geen professionele zorg of begeleiding.

devredevanovergave.nl